

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteistyöasiakirja Etelä-Pohjanmaa

23.2.2022

Sisältö

- Keskusteluteemat
 - Osaava työvoiman saatavuus ja työvoiman alueellinen liikkuvuus Etelä-Pohjanmaalla
 - Etelä-Pohjanmaan TKI-toiminnan ja digitalisaation tasokorotus
 - Ruokamaakunnan ilmastoviisaat ratkaisut
- Liitteet
 - Maakunnan tilanne- ja kehityskuva – Etelä-Pohjanmaa
 - Osallistujat

1. Osaavan työvoiman saatavuus ja työvoiman alueellinen liikkuvuus Etelä-Pohjanmaalla (n. 350 000 €)

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
<ul style="list-style-type: none">Työllisyyden ja työttömyyden osalta on historiallinen tilanne. Käytännössä Etelä-Pohjanmaa on lähellä täystyöllisyyden saavuttamistaTyövoimapula-ammattien määrä (73) on 4. korkein (II/2021), rekrytointiongelmat ja työvoimapula ovat olleet maan kärkeä jo vuosiaEtelä-Pohjanmaalla tilanne on kaikkein heikoin SOTE-alalla, teollisuudessa, varhaiskasvatuksessa ja ravintola-alallaE-P:n työvoimarakenne ei pysty vastaamaan alueen rekrytointitarpeisiin ja tilanne on heikkenemässä entisestäänUlkomaalaistaustaisten osuus on Etelä-Pohjanmaalla kaikkein pieninMaakunta ei ole tarpeeksi houkutteleva työkäisten muuttajien keskuudessaTilannetta kärjistää rakenteelliset haasteet, kuten väestökehitys, yksipuolinen elinkeinorakenne ja maan heikoin tilanne korkeakoulutuksen aloituspaikoissa	Työmarkkinoiden häiriötilanne – työvoimapula, rekrytointiongelmat, korkea työllisyys, matala työttömyys	<ul style="list-style-type: none">Vahvistetaan työmarkkinoiden toimivuutta ja edistetään kysynnän/tarjonnan kohtaantoaMaakunnan vetovoiman vahvistaminenPitkäaikaistyöttömien, osatyökykyisten ja nuorisotyöttömien pääsy työmarkkinoilleOmistajanvaihdosten edistäminenKehitetään kv-rekrytointimallit tarpeiden mukaisiksi ja nopeutetaan työvoiman päätymistä työmarkkinoille.Kv-opiskelijoiden veto- ja pitovoiman vahvistaminenLyhyt aikaväli: Vastataan rekrytointitarpeisiinKeskipitkä aikaväli: Maakunnan työikäinen väestö (erit. kv-väestö) kasvaa ja maakunnan ilmapiiri kansainvälistyy
	200 000€	
	Ulkomaalaisen työvoiman (ml. opiskelijat) rekrytoiminen ja kotoutumisen vahvistaminen	
	150 000€	

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☒	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☒	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☒	Aluekehittämisen toimintamalli

1. Osaavan työvoiman saatavuus ja työvoiman alueellinen liikkuvuus Etelä-Pohjanmaalla

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Ulkomaisen työvoiman rekrytoiminen	<ul style="list-style-type: none">Kv-agentuuri, tiivistyvät yhteydet erit. Schengen maiden ulkopuolisiin alueisiinTyönantajien kv-rekrytointivalmiuksien kehittäminenKielikoulutuksen järjestäminenUlkomaalaisen työvoiman kasvu ja työllistyminen maakuntaanRekrytointiongelmien väheneminen	<p>Työllisyyden hoidon määrärahojen käyttö rekrytointien edistämiseen mm. TyöpaikkaSuomi-koulutus, yhteishankintakoulutus, ESR-rahoitus, TE-liven hyödyntäminen kv-rekrytoinneissa</p> <p>Valtakunnallisen kv-rekrytointimallin kehitystyön nopeuttaminen (TEM, Pohjois-Savon ELY-keskus)</p>
ELY/kunnat/kumppanuusverkosto		
Ulkomaisen työvoiman kotoutuminen	<ul style="list-style-type: none">Hyödynnetään kuntakokeilun mahdollisuudetKuntien palvelurakenteita vahvistamalla edistetään maahanmuuttajien kotoutumistaTavoitteena pysyvä perusrakenne ja kehittyvä hanketoiminta, mm. kv-mentorijärjestelmäEdistetään kansainvälisempää työkulttuuria yrityksissä	<p>Kuntien kotouttamissuunnitelmat, kuntien välinen yhteistyö maahanmuuttajien palveluissa</p> <p>TEM:n rahoitus alueille kotouttamisen edistämiseen.</p>
Kunnat/oppilaitokset		
Kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointi ja integrointi	<ul style="list-style-type: none">Maakunnan oppilaitoksiin (2. aste, korkeakoulut) saapuu valituista kohdemaista enemmän ulkomaalaisia opiskelijoitaMaakunnan työ- ja elinkeinoelämä tarjoaa harjoittelupaikkoja kv-opiskelijoilleTavoitteena työllistyminen ja maakuntaan sijoittuminenLisätään suomenkielen koulutusta	<p>AURA-rahastot, aikaisempien kokemusten ja hankkeiden hyödyntäminen</p>
SeAMK/2. asteen oppilaitokset		

2. Etelä-Pohjanmaan TKI-toiminnan ja digitalisaation tasokorotus (n. 300 000 €)

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
<ul style="list-style-type: none"> Etelä-Pohjanmaan TKI-resurssit ja tuottavuus ovat maan matalimpien joukossa. Elinkeinoelämän uudistuminen ja tuottavuuden sekä TKI-resurssien kasvattaminen edellyttävät koulutus- ja osaamistason nostamista. Korkeakoulutuksen nykyiset resurssit ovat selvästi alimitoitettut suhteessa väestöön ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Etelä-Pohjanmaalla on selkeästi kaikkein pienin korkeakoulujen sisäänottomäärä suhteessa 15-24 ikäluokkaan Elinkeinoelämää on monipuolistettava panostamalla osaamisintensiivisten alojen ja luovien alojen yrittäjyyden vahvistamiseen Etelä-Pohjanmaa on jäänyt jälkeen muista maakunnista digitalisaation osalta. Nopean kiinteän laajakaistan saatavuus on Etelä-Pohjanmaalla maan huonoin Korkeakoulutettujen tarve kasvaa laajasti. Teknoliateollisuudessa 10 vuoden sisällä uusista osaajista n. 60 %:lla tulee olla korkeakoulututkinto tai vastaava osaaminen 	<p>Korkean osaamisen ja innovaatiokyvykkyyden vahvistaminen</p> <p>150 000€</p> <p>Digitalisaation edistäminen ja digi-infran kehittäminen</p> <p>150 000€</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nostetaan maakunnan osaamistasoa, vastataan työvoimatarpeisiin ja vahvistetaan TKI toiminnan edellytyksiä Vahvistetaan innovaatiokyvykkyyttä maakunnan eri osissa Nostetaan tuottavuutta mm. digitalisaation edistämisen kautta Parannetaan laajakaistayhteyksien saatavuutta Edistetään teollisuuden uudistumista Lyhyt aikaväli: digitaalisten palvelujen laajempi käyttöönotto maakunnassa Keskipitkä aikaväli: osaamisen vahvistuminen, koulutustason nousu, osaamisintensiivisen yrittäjyyden kasvu

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☐	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☒	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☒	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☒	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☒	Aluekehittämisen toimintamalli

2. Etelä-Pohjanmaan TKI-toiminnan ja digitalisaation tasokorotus

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Korkeakoulutuksen saatavuuden edistäminen ja jatkuvan oppimisen vahvistaminen sekä TKI-toiminnan tasokorotus	<ul style="list-style-type: none">• Käynnistyneillä koulutuksilla nostetaan maakunnan osaamistasoa ja edistetään innovaatiokyvykkyyttä• Korkeakoulutuksen saavutettavuuden (erit. yliopistotaso) kasvu• Jatkuvan oppimisen järjestelmän kehittyminen ja laajeneminen• Digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen uudelle tasolle• TKI-toiminnan edistäminen, erityisesti kv-taso	<p>AURA-rahastot, AURA-rahastojen mahdollisuudet rahoittaa tutkintotavoitteista koulutusta</p> <p>Tukea ja rahoitusta, kansallisesti varmistetaan, että koulutuksen ja sivistyksen yhtäläiset mahdollisuudet toteutuvat</p>
SeAMK/yliopistokeskus		
Elinkeinoelämän monipuolistaminen ja älykkäästi uudistuva teollisuus	<ul style="list-style-type: none">• Uudenlaista yritystoimintaa ja mahdollisuuksia tapahtumatuotannossa lisätyn todellisuuden ympärillä• (XR, VR) uudet ulottuvuudet selvitys ja pilotointi.	<p>AURA-rahastot</p>
SeAMK/yliopistokeskus		
Maakunnallisen digistrategian laatiminen ja laajakaista-aktiivointi	<ul style="list-style-type: none">• Laajakaistan saatavuuden parantuminen ja digi-infran kehittyminen,• Etätyömahdollisuuksien parantuminen• Yritysten digitalisaation edistyminen	<p>AURA-rahastot</p> <p>Joustavat tukivälineet, maaseuturahasto, RRF, kansallisesti varmistetaan riittävät laajakaistayhteydet</p>
Etelä-Pohjanmaan liitto		

3. Ruokamaakunnan ilmastoviisaat ratkaisut (n. 193 000€)

Ilmiön/käsillä olevan tilanteen kuvaus	Kehittämisen kärjet/haasteet/mahdollisuudet	Tavoite
<ul style="list-style-type: none">Etelä-Pohjanmaalla asuu alle 4 % Suomen väestöstä ja alue tuottaa n. 14 % Suomen ruoasta.Maataloussektorin vuoksi ilmastopäästöt ovat maan suurimmat asukasta kohti (määräytyy tuotannon ei kulutuksen mukaan)Maakunnassa on kansallisesti merkittävä ruokateollisuuden klusteri ja osaamiskeskittymä sekä merkittävää vientipotentiaaliaRuoka-alan kilpailukyky edellyttää kestävää tuotantoa ja ilmastoviisaita ratkaisuja -Kestävästi tuotettu laadukas ruoka on markkinavalttiVahvistukseen ruokaklusteri tarvitsee lisää osaamista ja TKI-panostuksiaTKI-toiminnan vahvistaminen on keskeistä ilmastoratkaisujen edistämisen kannalta	Kestävät ilmastoratkaisut	<ul style="list-style-type: none">Kotimaisen puhtaan ruoantuotannon merkityksen esiin tuominenMaatalouden kannattavuuden ja tuottavuuden kasvattaminenKansainvälisesti merkittävän ruoka-alan osaamiskeskittymän rakentaminenOikeudenmukainen ekologinen siirtymäKiertotalouden edistyminenLyhyt aikaväli: ekosysteemin vahvistuminenKeskipitkä aikaväli: Etelä-Pohjanmaa toimii ilmastoviisaan maatalouden suunnannäyttäjänä
	100 000 €	
	Ruokaekosysteemin vahvistaminen	
	93 000 €	

Poikkihallinnollisuus: Merkitse, mihin eri ALKE-päätöksen osa-alueisiin kehittämisen kärjet liittyvät

☒	Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen	☒	Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana
☐	Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet	☐	Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy
☒	Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen	☒	Aluekehittämisen toimintamalli

3. Ruokamaakunnan ilmastoviisaat ratkaisut

Toimenpiteet 1–3 kpl	Vaikutukset	Johtopäätökset: Maakunnan ja valtioneuvoston välineet
Ruoka- ja luonnonvara-alan tutkimustoiminnan vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none">• Korkeakoulu- ja tutkimuslaitosten tekemän tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen (mm. ilmastonmuutokseen varautuminen)• Kestävät ratkaisut vähintään Suomen maatalouteen, mutta osin myös globaalisti• Ruoan terveysvaikutusten esille tuominen yksilö- ja kansanterveyden näkökulmasta	AURA-rahastot Tutkimustiedon vahvistaminen maatalouden hiilipäästöistä ja –sidonnasta, maatalouden kulutusperusteisten päästöjen laskenta Edellyttää resursointia tutkimuksen toteuttamiseen
LUKE/Ruralia/UCS/SeAMK		
Ruokaekosysteemin kehittäminen	<ul style="list-style-type: none">• Yhteistyön tiivistäminen yritysten, tutkijoiden, kehittäjien kanssa mm. TKI, tuotetestaus• Kestävä ja kannattava viennin lisääminen• Elintarviketeknologian ja tuotantomenetelmien kehittäminen sekä tulevaisuusinvestoinnit• Työllisyyden kasvu ja tuottavuuden nosto	AURA-rahastot Asenneilmapiirin luominen vahvan ruoka-osaamisen ja puhtaan ruuan puolesta, RRF
Korkeakoulut/kumppanuusverkosto		
Ilmasto- ja kiertotaloustavoitteiden edistäminen maakunnassa	<ul style="list-style-type: none">• Edistetään vaikuttavia ilmastoratkaisuja laajasti maakunnassa (kunnat, yritykset, oppilaitokset)• Kehitetään uusiutuvan energian tuotantoa energiamurroksessa• Hyödynnetään kiertotalouden materiaalivirtoja ja kehitetään logistiikkaketjuja	AURA-rahastot, maaseudun kehittämisvarat Biokaasutoiminnan edistäminen ja ravinteiden kierrättäminen